

УТВЪРДИЛ: / п /
инж. ЛЮДМИЛА НАЧЕВА
ДИРЕКТОР НА ПРОФЕСИОНАЛНА
ГИМНАЗИЯ ПО ТЕКСТИЛ И МОДЕН
ДИЗАЙН – ГР. ВАРНА

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

за превенция за ранно напускане на училище
за учебната 2016/17 година
в Професионална гимназия по текстил и моден
дизайн – гр. Варна

Училищната програма за превенция за ранно напускане на училище е приета с решение на педагогическия съвет – протокол № 16/13.09.2016 г.

Кратко представяне на училищната програма за превенция на отпадането на ученици от училище.

Име на програмата	на „Училищна програма за превенция на отпадането на ученици от училище за учебната 2016/17 г.
Превантивен подход/стратегия	Създаване на подкрепяща среда за учениците в ПГ по текстил и моден дизайн – гр. Варна. Разработване и прилагане на системен училищен подход, на координирани и последователни усилия за провеждане на политика на превенция и идентификация на Училищна програма за превенция на отпадането на ученици в ПГ по ТМД – гр.Варна.
Целеви групи	Ученици от IX – X клас в ПГТМД – гр.Варна. Представители на училищната общност: учители, училищен психолог; родители; представители на институции и организации, професионално ангажирани с работа в училищната общност.
Цели	Разработване и прилагане на системен училищен подход, координирани и последователни усилия за провеждане на политика на превенция, идентификация и работа с деца в риск в ПГ по ТМД – гр.Варна.
Дейности	Дейности :1. Изготвяне на Годишен план на Училищната комисия за работа с деца в риск/Приложение №1/.2.Идентификация на застрашените ученици /попълване на справки по предварително изготвен образец, попълване на регистрационни бланки – Приложение 2,3/.3.Обобщаване на резултатите от подадените справки и регистрационни карти и докладване пред Училищната комисия. Определяне на основните насоки за работа с тях. 4.Провеждане на екипни работни срещи със застрашените ученици и техните родители. 5. Създаване на годишен училищен календар за извънкласни дейности и изяви / включени към Годишния план на училището/6.Организиране и провеждане на специализирана педагогическа подкрепа за изоставащите ученици.7.Осигуряване на финансиране за приобщаването на застрашените ученици към извънкласни дейности.8. Контролна дейност на Директора,във връзка с дейностите за намаляване на отпадането на учениците от училище. 10.Своевременно информиране на родителите за успеха и отсъствията на учениците.11.Ежемесечно изпращане на уведомителни писма до Дирекция „Социално подпомагане” за учениците, допуснали повече от 5 неизвинени отсъствия.12. Предприемане на процедура за издаване на наказателни постановления от кмета на общината за родители,настойници и попечители,които не осигуряват присъствието на децата си в училище.
Оценяване и мониторинг	Да (вътрешно-организационен, чрез срочни и годишни отчети,въпросници).
Екип	Комисия за работа с деца в риск,кл.р-ли,учители
Срок и място и за провеждане	Постоянен, в рамките на учебната 2016/17г..

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици е изработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската комисия „Стратегия за интелигентен устойчив растеж „Европа 2020” и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване и за по-добро образование и грижи, насочени към осигуряване за всички подрастващи на възможности за най-добър старт в живота. Стратегията е част от дейностите по проект „Preventing dropping out: steps to success towards the European benchmarks” / Договор за финансиране № LLP-2011-COM-MP-013 „Предотвратяване на отпадането на деца от училище – стъпки към успеха за доближаване до Европейските критерии” / по програма Коменски. Базира се на основни принципи на включващото образование:

II. Принципи

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици кореспондира с темата за включващото образование като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване. Базира се на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретния подрастващ в много по-голяма степен, отколкото ученикът да се адаптира към системата
- Различията между подрастващите са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми
- Възгледите и мнението на ученика трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Ученикът следва да бъде стимулиран да участва активно в образователния процес
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване

III. SWOT-АНАЛИЗ

Силни страни:

- Квалифицирани учители.
- Участие в ревюта и състезания .
- Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ
- Добра материална база.

Слаби страни

- Липса на регистър на ученици, застрашени от отпадане.
- Липсва ученически съвет и ефективно ученическото самоуправление.
- Липсва училищно настоятелство.
- Недостатъчно мотивирани учители за справяне с проблема.
- Недостатъчна ефективност на взаимодействието „училище – родители”.
- Относително голям брой извинени и неизвинени отсъствия на учениците.

Заплахи:

- Недостатъчни грижи и заинтересованост от страна на родителите .
- Миграционни процеси, честа смяна на местоживеенето.
- Липса на ефективни санкции за родителите.
- Нисък жизнен стандарт на част от населението.
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище.
- Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашените от отпадане .
- Негативно влияние на приятелската среда, на „улицата”.

Възможности

- Кандидатстване по различни проектни предложения, насочени към финансиране на превантивни по отношение на отпадането дейности
- Ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване на потребностите и интересите на учениците
- Ефективно включване на училищните ресурси и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на отпадането от училище
- Разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на учениците; консултиране, професионално ориентиране чрез активна работа със семейството
- Поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всеки застрашен ученик

IV. Идентификация на проблема

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причини за отпадане от училище се групират в няколко основни категории – **социално-икономически, образователни и етнокултурни**. В една или друга степен основните фактори, които оказват силно влияние върху отпадането от училище, са:

1. Социално-икономически причини - като един от основните фактори за отпадане от образователната система. Лошото качествена живота на определени социални слоеве поставя сериозни препятствия пред образованието на учениците от тези групи. Ниските доходи не позволяват на много семейства да покрият разходите на своите деца за образование (за учебници, тетрадки, дрехи, храна). От друга страна детето, което не посещава училище, е

ценно и като трудов ресурс и често подпомага формирането на семейния бюджет или участва в домакинската работа.

2. Образователните причини за отпадане от училище са свързани както с училищната среда, така и с организацията на учебния процес - съществени затруднения при усвояване на учебния материал; слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище; наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др. * НСИ, Образование в Република България, С., 2006 , стр. 22.

3. Етнокултурната среда на ученика оказва съществено влияние. В тази група се регистрират и някои специфични етнокултурни причини за ранното отпадане - по-ранното встъпване в брак, страх на родителите да пускат по-големите си деца в училище поради опасността от открадване, по-ниска ценност на образованието, безотговорно родителство и др. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, в процесите на миграция, а от друга страна и в недостатъчната мотивация на педагогическата колегия.

Таблица №1

Справка за напусналите ученици в ПГТМД за периода

февруари 2015/16г.- юни 2015/16г.

Уч. година	2015г.	%	2016г.	%
Брой ученици	241 уч.	%	240 уч.	%
1.Преместени по чл. 139ал.1т.4 от ППЗНП	0 уч.	0%	1 уч.	0,04%
2.Заминали за чужбина	3 уч.	0,1%	6 уч.	0,25%
3.Преминали в др. форма на обучение	6 уч.	0,2%	4 уч.	0,16%
4.Прекъснали поради болест.	0 уч.	0%	0 уч.	0%
5.Преместени по тяхно желание в друго у-ще	7уч.	0,2%	4 уч.	0,16%
6.Трайно непосещаващи у-ще поради отс-ия, слаб успех, социални причини	1 уч.	0,04%	2уч.	0,08%

Общ брой	17 уч./	0,7%	17 уч.	0,7%
-----------------	---------	------	--------	------

През посочения в таблицата период видимо са постигнати добри резултати. Намален броят на отпадналите ученици в нашето училище за сметка на увеличаване на броя на мигриращите ученици.

V.Обща цел на Програмата – създаване на подкрепяща среда за учениците в ПГ по текстил и моден дизайн – гр. Варна

VI. Подцели: разработване и прилагане на системен училищен подход, координирани и последователни усилия за провеждане на политика на превенция, идентификация и работа с деца в /потенциален/ риск в ПГ по ТМД – гр.Варна.

VII.Задачи:

1. Разработване и прилагане на превантивни дейности за предотвратяване на отпадането на ученици в училище.
2. Разработване на защитна мрежа за интервенция при случаи на риск за отпадане от образователната система.
3. Идентификация, оценка и екипна работа със застрашените ученици и техните родители.
4. Работа със специалисти от други институции – Отдел „Закрила на детето”, ДПС, неправителствени организации и др.

VIII.Дейности по разработване и прилагане на превантивни дейности за предотвратяване на отпадането в училище:

1. Изготвяне на Годишен план на Училищната комисия за работа с деца в потенциален риск /Приложение №1/

Срок: 22.08.2016г.

Отг.: членове на комисията

- 2.Идентификация на застрашените ученици /попълване на справки по предварително изготвен образец, попълване на регистрационни бланки – Приложение 2,3/

Срок: 20.10.2016г./ 30.01.2017г.

Отг.: кл. ръководители

3. Обобщаване на резултатите от подадените справки и регистрационни карти и докладване пред Училищната комисия. Определяне на основните насоки за работа.

Срок: 30.10.2016г.- 15.11.2016г

Отг.: Комисия за работа с деца в риск

4.Провеждане на екипни работни срещи със застрашените ученици и техните родители.

Срок:постоянен

Отг.:Комисията

5.Създаване на годишен училищен календар за извънкласни дейности и изяви / включени към Годишния план на училището/. В каледара се включват училищни конкурси и състезания, чествания, празници, ден на таланта и др. Мотивиране на застрашените от отпадане ученици да се включват в зависимост от възможностите и подготовката си.

Срок:септември

Отг.:Комисия за съхраняване на паметта на училището и художествено-творческа дейност
Комисия по спорт и туризъм

6.Системно провеждане на консултативна дейност от учителите със застрашените ученици. Провеждане на специализирана педагогическа подкрепа за изоставащите ученици.

Срок:постоянен

Отг.:всички преподаватели

7.Осигуряване на финансиране за приобщаването на застрашените ученици към извънкласни дейности/спортни клубове, клубове по интереси и др.

Срок: постоянен

8.Контролна дейност на Директора, във връзка с дейностите за намаляване на отпадането на учениците от училище. Проверка на дневниците и паралелките във връзка със системна и строга регистрация на отсъствията и оценките на учениците,както и вписването им в ученическите книжки.

Срок: постоянен

Отг.: Директор

9.Своевременно информиране на родителите за успеха и отсъствията на учениците.

Срок: постоянен

Отг.: кл.р-ли

10.Ежемесечно изпращане на уведомителни писма до Дирекция „Социално подпомагане” за учениците,допуснали повече от 5 неизвинени отсъствия.

Срок:постоянен

Отг.: кл.р-ли

11. Предприемане на процедура за издаване на наказателни постановления от кмета на общината за родители,настойници и попечители,които не осигуряват присъствието на децата си в училище..

Срок:постоянен

Отг.: кл.р-ли

IX. Мониторинг и отчетност на програмата за ранно напускане на училище. /вж. Годишен план на Комисията./

Добра основа за изграждането на успешни практики в областта на превенцията на ранното напускане е мониторинга и оценката на процеса на реализирането на тези дейности. Мониторингът е важен, защото осигурява качеството на дейностите и помага за събиране на данни относно степента на тяхната ефективност. През учебната 2016/17 г. **ще се мониторира:**

1. Дали всяка една от дейностите се прилага според предварително заложения план?
2. Ангажираност и мотивация за промяна на целевата група.
3. Степен на удовлетвореност на членовете на комисията за работа с деца в риск и класните ръководители от реализираните дейности по програмата?
4. В каква степен е настъпила промяна в нагласите и поведението на целевата група?

В края на учебната 2016/17 г. ще се изготви **отчет на програмата**, който задължително съдържа:

1. Постигнати цели и резултати.
2. Брой ученици и родители обхванати от програмата.
3. Използвани методи на работа.
4. Видове дейности и интервенции.
5. Постигнати резултати.

Улицната програма за превенция за ранно напускане на училище на ПГ по текстил и моден дизайн – гр. Варна е утвърден със заповед № ..... г. на Директора на ПГТМД.